

Οι εν Σαμοθράκη Πέντε Νεομάρτυρες

[/ Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Τη αυτή ημέρα μνήμη των Αγίων Νεομαρτύρων των εν Σαμοθράκη μαρτυρησάντων († Απρίλιος 1835).

Αυτοί οι Άγιοι Μάρτυρες του Χριστού, που αποκαλύφθηκαν πρόσφατα και υπήρξαν καλλίνικοι, ο Μανουήλ, ο Θεόδωρος, ο Γεώργιος και ο άλλος, ο νεώτερος Γεώργιος, είχαν πατρίδα το νησί Σαμοθράκη, ο Μιχαήλ, όμως, καταγόταν από την μεγαλόνησο Κύπρο, και μαρτύρησαν υπερήφανα κατά τον 19^ο αιώνα, γι' αυτούς δε η μαρτυρία έχει ως εξής: Κατά το 1821, έτος κατά την διάρκεια του οποίου επαναστάτησε το ευγενές γένος των Ελλήνων ενάντια στους εξουσιαστές άπιστους Αγαρηνούς, σε πιο πικρή δουλεία περιήλθε και αυτό το νησί της Σαμοθράκης· διότι αυτοί, αφού εισέβαλαν από την Άβυδο και την Τένεδο και άλλους πάμπολλους τόπους, οι μαινόμενοι Αγαρηνοί, μεγάλο μέρος των κατοίκων της, από την μία τους άνδρες τους δολοφόνησαν με μαχαίρι, από την άλλη τις γυναίκες μαζί με τα παιδιά, αφού τους απήγαγαν και με την βία, τους έστειλαν αιχμαλώτους και στην Ανατολή και στην Ευρώπη και στην Αίγυπτο.

Ανάμεσα στην χορεία των αιχμαλώτων αυτών συγκαταλέγονταν και αυτοί· από αυτούς ο Μιχαήλ, έχοντας την μεγαλύτερη ηλικία, αφού καταλήφθηκε από τον φόβο, αρνήθηκε την πατρική ευσέβεια και το σωτηριώδες όνομα του Σωτήρα· οι υπόλοιποι τέσσερις όμως, αφού ως εμπορεύσιμα είδη από τα χέρια των Τούρκων έγιναν δούλοι, υποβαλλόμενοι στην βία των τελευταίων, αντάλλαξαν την αληθινή πίστι με την πλάνη του Μωάμεθ. Από αυτούς ο Μανουήλ πουλήθηκε στην Αίγυπτο, μορφώθηκε σύμφωνα με την παιδεία των Αγαρηνών, όπου είχε μάθει τα αραβικά και είχε μελετήσει και το Κοράνιο, κατέστη γνώστης της Αραβικής διαλέκτου και ακόμη περισσότερο επιδόθηκε στην μελέτη αυτών των γραφών.

Πηγή:<http://malkidis.blogspot.gr/>

Έχοντας περάσει πιά ικανό χρονικό διάστημα και ενώ η ειρήνη έχει ανατείλει και η Ελλάδα ελευθερώθηκε, οι περισσότεροι από τους Χριστιανούς, που βρισκόταν υπό αιχμαλωσία, απολάμβαναν πιά την ελευθερία τους, άλλοι κρυφά αναχωρούσαν και όλοι πορεύονταν ο καθένας στον τόπο του. Τότε και αυτοί οι πέντε, αφού επανήλθαν στην Σαμοθράκη και έγιναν κάτοχοι της κτηματικής περιουσίας τους ο καθένας, ενώθηκαν με τους Χριστιανούς, αποκηρύσσοντας την πλάνη, την οποία με την βία υπέστησαν σε πρόωρη ηλικία. Με ειλικρινή λοιπόν μετάνοια και θεία επίγνωσι προσμετρήθηκαν και πάλι στο ποίμνιο του Χριστού. Αυτό όμως έγινε γνωστό στους Τούρκους, που κατοικούσαν στην Σαμοθράκη και μέσω αυτών σε αυτούς, που ζούσαν στην Θράκη.

Και ο ηγεμόνας της εποχής μαζί με τον ιεροδικαστή τους τους απείλησαν με έντονη απειλή· πήραν όμως ένα σεβαστό ποσό και τους άφησαν ελεύθερους και ανεπηρέαστους μέχρι κάποιο χρόνο. Αυτό έχει συμβεί πολλές φορές, κατά την

εναλλαγή των ηγεμόνων, οι Άγιοι όμως αμέτρητες συμφορές και ζημίες περνούσαν, υποφέροντας τα πάντα με ακούραστη καρδιά. Από την άλλη, οι Χριστιανοί του νησιού τους συμβούλευαν να πάνε στην Ελλάδα, για να μην στερηθούν την ίδια τους την ζωή, αλλά αυτοί, με αμετακίνητη την σκέψη τους, ομόφωνα είχαν αποφασίσει να μαρτυρήσουν για τον Χριστό και να χύσουν το αίμα τους για την δόξα του, όταν το προστάξει το πλήρωμα του χρόνου. Τα ίδια έλεγε στους Αγίους και ο αρχιερέας της Τραϊανουπόλεως, αυτός που είχε την επιτροπεία αυτού του Επισκόπου Μαρωνείας, μερίδα του οποίου τύχαινε να είναι και η Σαμοθράκη.

Αυτός, αφού μετέβη στην Κωνσταντινούπολη για ζητήματα της τοπικής Εκκλησίας, ανέφερε τα ζητήματα των μαρτύρων στον τότε Πατριάρχη, ο οποίος ήταν ο από Σερρών Γρηγόριος, και παρεκάλεσε, αν μπορούσε να τους βοηθήσει σε καιρό ανάγκης. Αλλά αυτός αρνήθηκε να υποσχεθή βοήθεια, εφόσον η Εκκλησία ήταν κάτω από το δυνατό χέρι του ίδιου τυράννου, που είχε την δυνατότητα να επιφέρει τον όλεθρο, λέγοντας ότι, είναι καλό αυτοί να κάνουν χρήση της φυγής με σκοπό να εξασφαλίσουν την ασφάλειά τους. Οι Άγιοι όμως συνέχισαν χωρίς φόβο δεχόμενοι την βοήθεια από τον Θεό.

Τις ημέρες εκείνες έφθανε στην Κωμόπολι της Θράκης, απέναντι από την Σαμοθράκη -το όνομά της ήταν Μάκρη- ένας ιεροδικαστής, που είχε πολλή εξουσία («καδής» σύμφωνα με την δική τους προφορά), ο οποίος ήταν άνθρωπος πολύ σκληρός και ωμός, το όνομά του ήταν Απτιραχμάν και υπεραμυνόταν με σφοδρότητα την θρησκεία του Μωάμεθ. Αυτός, το 1836, αφού πήρε στα χέρια του την κυριότητα της Σαμοθράκης, την επισκέφθηκε, για να συγκεντρώσει τα δικαιώματά του· σε αυτόν με προδοτικό τρόπο αναφέρθηκαν τα σχετικά με τους μάρτυρες, ο οποίος, αφού έστειλε και τους κάλεσε, εμφανίσθηκε σε αυτούς με συμπεριφορά κωμική και τρόπο δήθεν ενάρετο και ανέπτυσε την ψεύτικη αλήθεια της πίστεώς του και τα αγαθά, που προέρχονταν από αυτήν και στον παρόντα και στον μέλλοντα αιώνα, για να την δεχθούν, διαφορετικά θα τους θανάτωνε με πικρό θάνατο.

Οι μάρτυρες όμως με ατρόμητη ψυχή και σταθερή καρδιά απάντησαν ομόφωνα: «Εμείς, δικαστά, ήμασταν Χριστιανοί από την γενιά των πατέρων μας· αλλά επειδή αιχμαλωτισθήκαμε σε μικρή ηλικία, βίαια υπαχθήκαμε στην δική σας πλάνη και ασέβεια. Ήδη αφού καταλάβουμε πόσο άσχημα πάθαμε και κυλισθήκαμε στον βυθό της απάτης, επανήλθαμε στην χάρι του Χριστού, στο θαυμαστό του φως και καθόλου δεν αρνούμαστε την αλήθεια, αλλά είμαστε έτοιμοι να πεθάνουμε για τον Χριστό, τον μόνο και αληθινό Θεό».

Αφού άκουσε αυτά ο δικαστής και έμεινε άναυδος από την τόλμη τους, έδωσε

εντολή να τους κλείσουν στην φυλακή. Τυχαία τότε βρέθηκε στην Σαμοθράκη και ο αρχιερέας, τον οποίο με φιλικό τρόπο, υποκριτικό όμως, ρώτησε, τι θα έκανε στους υβριστές της θρησκείας του, δοκιμάζοντας την θέλησή του με αυτό τον τρόπο. Αυτός όμως, που κατάλαβε την δολιότητα της ερώτησης, «δεν γνωρίζω τίποτε για αυτά, είπε, δικαστή· είναι δική σου η απόφαση να τους θανατώσης ή να τους αφήσης ελεύθερους». Και αφού πήρε από τους μάρτυρες ικανό χρηματικό ποσό, τους άφησε ελεύθερους· διότι αυτός ήταν ο σκοπός του, να πάρη χρήματα.

Δεν πέρασε πολύς καιρός και να άλλος τυραννικός δικαστής έφθασε εκεί, όμοιος με τον προηγούμενο, πνέοντας πολλή μανία, ο οποίος με πολλή ταχύτητα ωδήγησε από την Σαμοθράκη στην Μάκρη τους πέντε ομολογητές και μάρτυρες με τυραννική βία και την επόμενη νύχτα τους έκλεισε σε σκοτεινή και βαθιά φυλακή και τα πόδια τους τα έσφιξε με σχοινιά. Την επόμενη ημέρα ξεκινούσε η νηστεία των Αγαρηνών, η οποία ονομάζεται από αυτούς Ραμαζάν και σε όλη την διάρκειά της οι μάρτυρες έμεναν στην φυλακή. Και όταν ήρθε το βράδυ και μέσα σε πολλές τροφές και στην αδηφαγία των χορτασμένων πιά ασεβών, όπως ήταν το έθιμο γι' αυτούς, με εντολή του άρχοντα, παρουσιάσθηκαν στο βήμα αυτού οι μάρτυρες.

Αυτός, με τυραννικό ύφος και σοβαρό πρόσωπο (γιατί ήταν αλβανός στην γενιά και σκληρός στον τρόπο συμπεριφοράς) πληροφορήθηκε ποιοί και από που ήταν. Αυτοί όμως με ηρεμία στο πρόσωπο, είπαν: «Εμείς, άρχοντα, ήμασταν Χριστιανοί από τους προγόνους μας, έχοντας γεννηθή και ανατραφή στο νησί της Σαμοθράκης και στις δύσκολες στιγμές της φοβερής επιδρομής στην πατρίδα μας, οι γονείς μας με πολλούς άλλους ευσεβείς χάθηκαν με θάνατο· εμείς από την άλλη, όντας παιδιά, πιαστήκαμε αιχμάλωτοι και πουληθήκαμε από τους ομοθρήσκους σας, από τους οποίους, αφού βιασθήκαμε με κολακείες και απειλές, δεχθήκαμε, όσα είναι σεβαστά για εσάς και, όταν φθάσαμε στην ώριμη ηλικία και γνωρίσαμε πόσο είναι το σκοτάδι της πλάνης, ήλθαμε πίσω πάλι γρήγορα στο φως της αληθινής πίστεως των προγόνων μας, για την οποία είμαστε έτοιμοι να υποστούμε και τον θάνατο, με σκοπό να πετύχουμε την αθάνατη ζωή».

Έχοντας ακούσει αυτά με τα αυτιά του και χολωμένος από τον θυμό ο τύραννος είπε στους μάρτυρες: «Ανόητοι, με ποιά τόλμη περιφρονήσατε την πίστι στον Μωάμεθ, η οποία βράβευσε και την ζωή σας, όταν βρεθήκατε εκτεθειμένοι μπροστά σε κινδύνους, κατά τους οποίους οι γονείς σας χάθηκαν και (η πίστη στον Μωάμεθ) υπόσχεται την μελλοντική σας σωτηρία;». «Εμείς», ανταπάντησαν οι μάρτυρες, «καθόλου δεν ανεχόμαστε να υπαχθούμε πάλι στην ασέβεια· η ζωή μας είναι ο Χριστός, με τον οποίο ζούμε και θα ζήσουμε, για τον οποίο προτιμούμε πρόθυμα και να πεθάνουμε, παρά να γευθούμε μία πρόσκαιρη απόλαυσι της αμαρτίας, της οποίας το τέλος θα είναι η αιώνια κόλασι.

Ας παραμείνουν δικά σας τα αγαθά, που φέρνετε μπροστά μας, τα οποία αφανίζει η φθορά, διότι εμείς είμαστε και θα είμαστε Χριστιανοί, διότι εξαπατηθήκαμε παλαιότερα μέσα στο πρόωρο της ηλικίας μας, αφού αρνηθήκαμε την σωτήρια κλήσι του Σωτήρα μας, στην οποία βρίσκεται η αιώνια ζωή, που τώρα ομολογούμε και με παρρησία σε όλους διατρανώνουμε, διότι πιστεύουμε στον Χριστό και ως Χριστιανοί πεθαίνουμε και δεν θα μας αλλάξης πορεία από την στάσι αυτή της ζωής».

Επειδή θύμωσε πολύ με αυτούς ο άρχοντας, έθεσε τους μάρτυρες στην φυλακή και τα χέρια τους τα έδεσε πίσω, τον τράχηλο με αλυσίδες και τα πόδια με ένα ξύλο (προωρισμένο για τον σκοπό αυτό), ώστε να μένη μετέωρο το σώμα για την μεγαλύτερη τιμωρία. Με αυτόν τον τρόπο, ενώ τιμωρούνταν και υφίσταντο σωματικούς πόνους οι Άγιοι, ήταν ευτυχείς και χαρούμενοι πολύ, επειδή αξιώθηκαν να μαρτυρήσουν για τον Χριστό και με λόγια ενθαρρυντικά άλειψε ο ένας τον άλλον και έπαιρναν θάρρος για τους προκειμένους αγώνες, ευχαριστώντας και παρακαλώντας τον Κύριο, προκειμένου και οι πέντε να αγωνισθούν μέχρι τέλους για την καλή ομολογία, λέγοντας: «Ας μη φοβηθούμε, αδελφοί, τον πρόσκαιρο θάνατο, ούτε να φανούμε δειλοί απέναντι στα βάσανα, άλλωστε έρχονται και παρέρχονται· ας φοβηθούμε τον Θεό, που δίνει δύναμι σε, όλους όσοι ελπίζουν στο άγιο όνομά Του».

Και επειδή επιθυμούσαν να μετάσχουν στα άχραντα μυστήρια πέτυχαν αυτή τους την θέλησι με αυτόν τον τρόπο· όταν το έμαθαν αυτό οι προύχοντες της Μάκρης, σκέφθηκαν να τους βοηθήσουν. Διότι δεν μπορούσαν να κάνουν διαφορετικά.

Για διάφορους λόγους όμως, ωδηγήθηκε και ο ιερέας στην φυλακή, και έτσι οι μάρτυρες είχαν συνοδία και τον λειτουργό των μυστηρίων του Θεού. Ήταν, λοιπόν, φυλακισμένος ο ιερέας, και οι μάρτυρες χαίρονταν, εφόσον πέτυχαν την επιθυμία τους, ήταν πολύ ευχαριστημένοι και με άγια λόγια και με επικοινωνία με τον Θεό ωδηγούντο ακόμη περισσότερο σε Αυτόν.

Όταν είχαν πιά παρέλθει τρεις ημέρες, με διαταγή του τυράννου ωδήγησαν τους μάρτυρες στο βήμα, όχι μαζί όμως, αλλά έναν έναν ξεχωριστά. Και πρώτος οδηγείται ο Μανουήλ, εφόσον ήταν γνώστης της διαλέκτου και γνώριζε τις γραφές της θρησκείας του Μωάμεθ. Αυτόν με διάφορα λόγια προσπάθησε να τον πείση να δεχθή την πλάνη, ή και με έναν απλό λόγο μόνο (να το δηλώση), για να αποφύγη την θανατική ψήφο από αυτούς και στην συνέχεια να ζήσει χριστιανικά τον εναπομείναντα χρόνο. Αλλά ο μάρτυρας χρησιμοποιώντας θεόπνευστη λογική, σηκώθηκε με δύναμι, απέκρουσε τον δόλο του και είπε, ότι «είμαι έτοιμος να πεθάνω για τον Χριστό, αφού το επέλεξα αυτό εκούσια, πράγμα με το οποίο ομόφωνα και οι πέντε συμφωνούμε, διότι μία γνώμη όλοι ανεξάρτητα έχουμε γι' αυτό με την βοήθεια και την χάρι του Χριστού».

Έπειτα ωδηγήθηκε μπροστά στον τύραννο ο προχωρημένος στην ηλικία Μιχαήλ· αυτός παρ' όλο που κολακεύτηκε με πολλούς τρόπους, αποδείχθηκε πιο σταθερός και από το διαμάντι, ντρόπιασε τον διώκτη του και είπε όσα και ο μακάριος Μανουήλ, τα οποία, μαζί με τους δύο προηγούμενους ωμολόγησαν και οι άλλοι τρεις με δυνατή ψυχή και άκαμπτο φρόνημα. Και πάλι οδηγείται ο Μανουήλ, ο οποίος, αφού περιφρόνησε την προσφορά υποσχέσεων και τις κολακείες και τις τιμωρίες, με λαμπρή φωνή και ελεύθερο λόγο, και πάλι ωμολόγησε την καλή ομολογία, θριάμβευσε και περιφρόνησε την πλάνη των αντικειμένων – άλλωστε ήταν σοφός και στην γνώσι και στα λόγια – ιδιαίτερα στην βίβλο τους, που την ονομάζουν «Κορά», εφόσον είναι γεμάτη μυθεύματα και παραπληροφόρησι καθώς και από ψεύτικες και ποταπές υποσχέσεις· και το δεσμοκτήριο πάλι είχε αυτούς τους δεσμώτες.

Και όταν έκαναν συμβούλιο ο ηγεμόνας μαζί με τον καδή, με γράμματα εξέθεσε την κατάσταση στον πρώτο άρχοντα της επαρχίας, το όνομα του οποίου ήταν Βάσαφ και ήταν μυστικός γραφέας στον Σουλτάν Μαχμούδ, που είχε την ευθύνη για τις διατριβές στην Βασιλεύουσα.

Οι μάρτυρες ήταν έγκλειστοι στην φυλακή για 17 ημέρες, βασανίσθηκαν με ποικίλους τρόπους και πόνεσαν από την τυραννική ωμότητα και σκληρότητα, χωρίς τροφή, έχοντας γευθή πολλές θλίψεις και στερήσεις· μετά από αυτά έφθασε και η απόφασι του άρχοντα, να θανατωθούν, δηλαδή με σκληρό και βίαιο θάνατο,

με την ιδέα πως εξύβρισαν την πίστι τους. Έτσι, λοιπόν, συνέβη το τέλος των μαρτύρων, με εντολή του διώκτη τους. Σίδερα σουβλερά καρφώθηκαν επάνω σε σανίδες, σαν μεγάλους όγκους, με σκοπό να ριχθούν πάνω σ' αυτά οι μάρτυρες και να θανατωθούν σκληρά. Και την επόμενη ημέρα, αφού άρπαξαν οι δήμιοι από την φυλακή τον Μιχαήλ, καθώς ήταν ο μεγαλύτερος, τον ωδήγησαν στην αγορά, εξασκώντας βία σε αυτόν, γιατί αποκάλυψε την δυσσέβειά τους.

Αλλά ο μάρτυρας, χωρίς καθόλου να διστάση, διατράνωσε την κλίσι του για τον Χριστό, ντροπιάζοντας τους υπηρέτες της πλάνης· αυτοί θολωμένοι από τον θυμό τους με μαχαίρια έκοψαν σε λεπτά κομμάτια τον μακάριο εκείνον, που στεκόταν όρθιος προσευχόμενος και έτσι ωλοκληρώθηκε η μαρτυρία του, έχοντας λάβει πρώτος αυτός το στεφάνι της δόξας· η ημέρα εκείνη ήταν η 6η του μηνός Απριλίου, Δευτέρα του Θωμά. Στο μεταξύ έβγαλαν έξω από την φυλακή και τους υπόλοιπους τέσσερις, οι οποίοι, καθώς μεταφέρονταν στον τόπο της καταδίκης, είδαν πεταμένα τα μέλη του ευτυχισμένου Μιχαήλ και ευχαρίστησαν τον Κύριο, που τον ενίσχυσε, λαμβάνοντας ακόμη περισσότερο θάρρος για το ευτυχές τέλος.

Και τον Γεώργιο και τον Θεόδωρο τους παρέδωσαν στην κρεμάλα, τον Μανουήλ όμως, που έλεγξε και αποκάλυψε με την δύναμι του λόγου και της σοφίας την πλάνη τους, τον ωδήγησαν στα σίδερα, που έμοιαζαν με τεράστιους όγκους και, αφού τον απαγόρευσαν να προσευχηθή για τελευταία φορά, τον βίαζαν, προκειμένου να απαρνηθή τους όρκους του προς τον Θεό· και αυτός επέκρινε το παράλογο και ψευδές της ασεβειάς τους και τους είπε· «Αξιολύπητοι, εμείς με την θέλησί μας παραδινόμαστε στο θάνατο για τον Χριστό, αλλοίμονο σε σας, τους ασεβείς και παράνομους, διότι ο Θεός των όλων, ο Χριστός, για τον οποίο πεθαίνουμε, αυτός θα αποδώση δικαιοσύνη για το αίμα μας και θα είναι αυτός που θα ανταποδώση τις αρνητικές συνέπειες της κακίας σας με την δίκαιη κρίσι Του».

Όταν είπε αυτά ο μάρτυρας, τον έσπρωξε ο δήμιος και τον έρριξε πάνω στα μεγάλα σίδερα, που ήταν σαν τεράστιοι όγκοι, τα οποία καρφώθηκαν με μεγάλο πόνο στο στέρνο, στην κοιλιά και στα υπόλοιπα μέλη του, προξενώντας του φρικτό πόνο. Στην συνέχεια έρριξαν και τον Γεώργιο τον νεώτερο, ο οποίος, όταν έπεσε, κατά θαυματουργικό τρόπο, συρρικνώθηκαν τα αιχμηρά σίδερα σαν μόλυβδος, χωρίς καθόλου να προξενήσουν πόνο ή πληγές στο σώμα του. Και όταν τον σήκωσαν από εκεί, για να τα κάνη ο χαλκιάς πιο σουβλερά, τον ξανάριξαν εκεί πατώντας πάνω σ' αυτόν με τα πόδια ο δήμιος με σκοπό πιο γρήγορα να καρφωθή σε αυτά ο πολυβασανισμένος μάρτυρας.

Και ο Μανουήλ παρέδωσε το πνεύμα του στα χέρια του Θεού, όμως ο Γεώργιος έμεινε ζωντανός για 24 ώρες, υφιστάμενος ο γενναίος ανυπόφορους πόνους· κατά την νύχτα ήλθαν εκεί χριστιανοί και με λόγια παρακλητικά παρηγορούσαν τον

μάρτυρα, που βασανιζόταν έτσι, και έπαιρναν το μαρτυρικό του αίμα, απορροφώντας το με υφάσματα, καθώς το θεωρούσαν αγιασμό, μέσω του οποίου πάρα πολλοί θεραπεύθηκαν, όχι μόνο Χριστιανοί, αλλά και γυναίκες Αγαρηνών, ενώ ταυτοχρόνως οι ευσεβείς παρακαλούσαν ώστε ο Σωτήρας να ενισχύσει τον μάρτυρά του.

Τον τελευταίο τον παρακαλούσαν ώστε να κάνει ικετήριο δέησι στον Κύριο, για να σταματήσει η φοβερή πανώλη, που είχε τότε ενσκήψει και είχε οδηγήσει στον θάνατο πάρα πολλούς.

Όταν αυτά είχαν πλέον ολοκληρωθεί, δίνεται εντολή να απομακρυνθούν από εκεί τα λείψανα των μαρτύρων, αφού επρόκειτο να περάσει ο άρχοντας της Μάκρης, ο οποίος ωνομαζόταν Μουσταφάς και ο οποίος δεν ήταν σύμφωνος με τον θάνατό τους. Ήλθαν, λοιπόν, οι δήμιοι και πήραν από την κρεμάλα και τα σίδερα τα λείψανα των άλλων μαρτύρων, τον πολυβασανισμένο όμως, Γεώργιο μόλις είδαν, ότι ακόμη ζούσε, τον πυροβόλησαν στο κεφάλι και τον θανάτωσαν και έτσι κατέληξε και αυτός ο αείμνηστος. Με νεύμα των εξουσιαστών πήραν οι ευσεβείς τα μαρτυρικά τους λείψανα και τα ενταφίασαν με τιμές, στον τόπο του μαρτυρίου τους, δοξάζοντας τον Θεό και τιμώντας τους μεγαλομάρτυρές Του.

Στην συνέχεια με πικρές δοκιμασίες, δοκιμάσθηκαν οι αιμοβόροι εκείνοι τύραννοι· ο δήμιος, αυτός που απαγόρευσε τον Μανουήλ να προσευχηθεί, μετά από 3 ημέρες χτυπήθηκε από την πανώλη και με άσχημο τρόπο κατέληξε ο αχρείος, ενώ το πρόσωπο του άλλου στράφηκε προς τα πίσω, θέαμα ελεεινό, για να το δη και να το αντικρύσει κανείς. Από την άλλη ο τύραννος Βάσαφ, αυτός που αποφάσισε οι Άγιοι να θανατωθούν, υπέπεσε σε δυσμένεια του Σουλτάν Μαχμούδ και βρέθηκε μακριά από τα σύνορα, στην Βάρνα, όπου και αποκεφαλίσθηκε, όπως ακριβώς και ο κηδεμόνας του Παρτάρ στην Αδριανούπολι. Τέλος, ο θηριώδης και σκληρός Τζελάλ, αυτός που με πικρό τρόπο τιμώρησε και θανάτωσε τους μάρτυρες, (γιατί τέτοιου είδους όνομα είχε ο τύραννος) αφού κλήθηκε στην Βασιλεύουσα να δώσει λόγο σχετικά με το πως διαχειρίσθηκε τα πράγματα στην Μάκρη, δίκαια εκεί φονεύθηκε και έτσι έλαβε τέλος η προφητεία του μάρτυρα Μανουήλ.

Η μνήμη των Πέντε Νεομαρτύρων εορτάζεται κάθε χρόνο την Κυριακή του Θωμά πανδημώς στο νησί της Σαμοθράκης (όπου φυλάσσονται τα λείψανά τους) αλλά και στον τόπο μαρτυρίου τους, την Μάκρη.